

Brases ardents, testimonis de la **Fe**

6 de
juny de
2013

Carta del
Superior
General
Germans Maristes

Benvolguts maristes de Champagnat,

En ocasió de la festa del nostre fundador aquest any 2013, he volgut unir el tradicional missatge enviat en aquestes dates amb la comunicació de l'alegre notícia de la **imminent beatificació dels Germans Crisanto, Aquilino, Cipriano José i 65 companys** (dos dels quals, laics), màrtirs a Espanya entre els anys 1936 i 1939.

El nostre grup de màrtirs forma part d'un total de 524 persones, testimonis de la fe i màrtirs a l'Espanya del segle XX, que seran beatificats a Tarragona (Espanya), el diumenge 13 d'octubre de 2013.

Aquesta celebració coincidirà amb la **clausura de l'any de la fe**, inaugurat pel Papa Benet XVI a Roma, l'octubre de 2012, a l'inici del Sínode sobre la *Nova Evangelització*. Per això mateix, com a Institut marista, hem volgut subratllar aquesta dimensió de profunditat que animava els nostres màrtirs, qualificant-los de *testimonis de la fe*.

La paraula *màrtir*, provinent del grec, significa *testimoni* encara avui en aquesta llengua. ¿No és això el que ha estat cadascun dels membres d'aquest grup plural de 68 màrtirs? D'edats que oscil·len entre els 19 i els 63 anys (dos terços d'ells tenien menys de 40 anys); d'orígens geogràfics i familiars molt diversos (tres d'ells eren francesos); amb habilitats i capacitats diferents; germans i laics... El que tenien en comú era una fe profunda que va donar sentit a les seves vides i, arribat el moment, també a les seves morts.

Inspirats per Maria, seguidors de Champagnat, avui ens interpel·len a nosaltres, que vivim a les albors del segle XXI. És veritat que la seva memòria queda llunyana en el temps, i potser no comprenem del tot els processos de beatificació i canonització, però la veritat és que ells ens sorprenen amb un missatge totalment d'actualitat.

Tot seguit trobem la llista d'aquells que en breu seran beatificats. S'hi detalla el nom com a religiós (en aquella època es canviava el nom en la vestició d'hàbit); el nom de família; el lloc d'origen i l'edat que tenien quan van ser assassinats.

*Com a Institut marista,
hem volgut subratllar
aquesta dimensió
de profunditat que
animava els nostres
màrtirs, qualificant-
los de testimonis de
la fe.*

Nom religiós	Nom de família	Lloc de naixement	Edat
G. Abdón	<i>Luis Iglesias Bañuelos</i>	Los Valcárceres (Burgos)	41
G. Adrián	<i>Manuel Llop Plana</i>	La Mata de Morella (Castellón)	40
G. Alipio José	<i>Maximiano Dronda Leoz</i>	Ustároz (Navarra)	20
G. Anacleto Luis	<i>Emiliano Busto Pérez</i>	Quintanilla de San García (Burgos)	23
G. Andrés José	<i>Francisco Donazar Goñi</i>	Iroz (Navarra)	43
G. Ángel Hipólito	<i>Aniceto Pablos Carvajal</i>	El Burgo Ranero (León)	33
G. Aquilino	<i>Baldomero Baró Riera</i>	Tiurana (Lleida)	33
G. Aureliano	<i>Pedro Ortigosa Oraá</i>	Torralba del Río (Navarra)	42
G. Benedicto Andrés	<i>Enrique Andrés Monfort</i>	Villafranca del Cid (Castellón)	37
G. Benedicto José	<i>Luis Galerón Parte</i>	Yudego (Burgos)	24
G. Benigno José	<i>José Valencia Janices</i>	Artajona (Navarra)	30
G. Berardo José	<i>José Pampliega Santiago</i>	Cañizar de Argaño (Burgos)	24
G. Bruno José	<i>Ángel Ayape Remón</i>	Cáseda (Navarra)	21
G. Camerino	<i>Braulio Álvarez Palacín</i>	Villamedianilla (Burgos)	36
G. Cipriano José	<i>Julián Iglesias Bañuelos</i>	Los Valcárceres (Burgos)	43
G. Colombanus Paul	<i>Henri Oza Motinot</i>	Lyon (França)	60
G. Crisanto	<i>Casimiro González García</i>	Torrelaguna (Madrid)	39
G. Domingo Ciriaco	<i>Dionisio Domínguez Martínez</i>	Villoria de Órbigo (León)	25
G. Eduardo María	<i>Francisco Alonso Fontaneda</i>	Valtierra de Albacastro (Burgos)	21
G. Egberto	<i>Leonardo Arce Ruiz</i>	Arcellares del Tozo (Burgos)	29
G. Eloy José	<i>Eloy Rodríguez Gutiérrez</i>	Torrepadre (Burgos)	37
G. Emiliano José	<i>Marcos Leyún Goñi</i>	Sansoáin (Navarra)	39
G. Euquerio	<i>Euquerio Llanillo García</i>	Solanas de Valdelucio (Burgos)	22
G. Evencio	<i>Florencio Pérez Moral</i>	Acedillo (Burgos)	37
G. Fabián	<i>Juan Pastor Marco</i>	Barcelona	60
G. Feliciano	<i>Severino Ruiz Bascónes</i>	Fuencaliente de Lucio (Burgos)	52
G. Felipe Neri	<i>Fermín Zabaleta Armendáriz</i>	Artajona (Navarra)	37
G. Félix Amancio	<i>Amancio Noriega Núñez</i>	Aguilar de Campoo (Palencia)	24
G. Félix Lorenzo	<i>Lorenzo Gutiérrez Rojo</i>	Las Hormazas (Burgos)	30
G. Fernando María	<i>Celedonio Martínez Infante</i>	Acedillo (Burgos)	41
G. Gaspar	<i>Pablo Martínez Esteban</i>	Los Balbases (Burgos)	38
G. Guzmán	<i>Perfecto Becerril Merino</i>	Grijalba (Burgos)	51
G. Herminio Pascual	<i>Saturnino Jaunsarás Zabaleta</i>	Irurzun (Navarra)	24
G. Javier Benito	<i>Jerónimo Alonso Fernández</i>	Villorejo (Burgos)	24
G. Jean-Marie	<i>Félix-Célestin Gombert Olympe</i>	Trets (França)	63
G. Jerónimo	<i>Trifón Tobar Calzada</i>	Susinos (Burgos)	60

Nom religiós	Nom de família	Lloc de naixement	Edat
G. Jorge Camilo	<i>Vidal García García</i>	Cuadros (León)	20
G. Jorge Luis	<i>Lorenzo Lizasoáin Lizaso</i>	Irañeta (Navarra)	50
G. José Ceferino	<i>Elías Garet Ventejo</i>	Centelles (Barcelona)	31
G. José de Arimatea	<i>Restituto Santiago Allende</i>	Bustillo del Monte (Cantabria)	34
G. José Teófilo	<i>José Mulet Velilla</i>	Mazaleón (Teruel)	19
G. Julián José	<i>Nemesio Cabria Andrés</i>	Susilla (Cantabria)	28
G. Julián Marcelino	<i>Marcelino Rebollar Campo</i>	Tresviso (Cantabria)	22
G. Julio Fermín	<i>Julio Múzquiz Erdozáin</i>	Aldaba (Navarra)	37
G. Justo Pastor	<i>Máximo Aranda Modrego</i>	Gallur (Zaragoza)	29
G. León Argimiro	<i>Argimiro García Sandoval</i>	Calzadilla de los Hermanillos (León)	23
G. Ligorio Pedro	<i>Hilario de Santiago Paredes</i>	Cisneros de Campos (Palencia)	24
G. Luciano	<i>Mauro Álvarez Renedo</i>	Albacastro (Burgos)	44
G. Luis Alfonso	<i>Luis Moreno Aliende</i>	Quintanilla San García (Burgos)	25
G. Luis Damián	<i>Joseph Sobraqués Glory</i>	Bouleternère (França)	45
G. Luis Daniel	<i>Juan Viñuela Flecha</i>	Navatejera (León)	26
G. Luis Fermín	<i>Luis Huerta Lara</i>	Torrecilla del Monte (Burgos)	31
G. Marino	<i>Pedro Alonso Ortega</i>	Amaya (Burgos)	35
G. Millán	<i>Esteban Llover Torrent</i>	Les Planes d'Hostoles (Girona)	51
G. Narciso	<i>Baldomero Arribas Arnáiz</i>	Santibáñez de Esgueva (Burgos)	60
G. Néstor Eugenio	<i>Tesifonte Ortega Villamudrio</i>	Arlanzón (Burgos)	25
G. Pablo Daniel	<i>Daniel Altabella Gracia</i>	Aguaviva (Teruel)	28
G. Pedro	<i>Jaime Cortasa Monclús</i>	Millà (Lleida)	54
G. Pedro Jerónimo	<i>José Félix Serret Inglés</i>	Ráfales (Teruel)	32
G. Roque	<i>Abilio Villarreal Abaza</i>	Arazuri (Navarra)	51
G. Severino	<i>Severino Ruiz Hidalgo</i>	Fuencaliente de Lucio (Burgos)	29
G. Teófilo Martín	<i>Martín Erro Ripa</i>	Viscarret (Navarra)	22
G. Teógenes	<i>Pedro Valls Piernau</i>	Vilamacolum (Girona)	51
G. Timoteo José	<i>Julián Lisbona Royo</i>	Torre de las Arcas (Teruel)	45
G. Valente José	<i>Jesús Delgado de la Fuente</i>	Mazuelo de Muñó (Burgos)	42
G. Victorico María	<i>Eugenio Artola Sorolla</i>	Cinctorres (Castellón)	42
	<i>Sr. Julián Aguilar Martín</i>	Berge (Teruel)	24
	<i>Sr. Ramón Emiliano Hortelano Gómez</i>	Cuenca	28

1. Brases ardents

En les meves sortides amb bicicleta per Roma, he passat moltes vegades al costat d'un parell de làpides en record d'algú que va morir en aquest lloc fa molts anys. Estan situades a la vora d'una pista per a bicicletes, als afores de la ciutat. En una d'aquestes plaques es pot veure la fotografia d'un home jove, i això em suscita molts interrogants, encara sense respondre, sobre la causa de la seva mort.

En l'altra placa hi ha gravat un bonic vers:

*Si è spento il sole nei tuoi occhi,
è scesa la notte nel mio cuore.*

És a dir:

*Es va apagar el sol en els teus ulls,
es va fer de nit en el meu cor.*

En els gairebé dotze anys que porto a Roma mai no han faltat flors en aquest lloc; fins i tot alguna vegada he vist petites joguines posades allí segurament per algun infant. Ho interpreto com un cant a l'amor fidel, que manté la memòria de la persona estimada més enllà dels estrets límits d'espai i temps. Un amor que connecta amb les arrels, per no oblidar la pròpia identitat.

Voldria contemplar els nostres 68 màrtirs amb una mirada similar a la de qui encara avui posa flors on va morir la persona estimada. I fer-ho amb la serenitat que dóna el temps passat, amb un afecte ple d'agraïment i amb l'orgull de saber que som membres de la seva mateixa família.

*Ens sentim part
d'una gloriosa
tradició de màrtirs,
que són per a
nosaltres com
brases ardents que
mantenen viu
el caliu de la fe.*

Ens sentim part d'una gloriosa tradició de màrtirs, que són per a nosaltres com *brases ardents* que mantenen viu el caliu de la fe. En paraules d'un de tants màrtirs de l'Església, Sant Tomàs More, *la tradició no consisteix a mantenir les cendres, sinó a transmetre la flama*; aquesta és, doncs, la tasca que ens correspon avui a nosaltres: passar a les futures generacions una flama que no ens pertany i que, al nostre torn, hem rebut com un do.

Envoltats d'un núvol tan gran de testimonis, traquem-nos tot impediment, i el pecat que tan fàcilment ens subjecta, i llancem-nos a córrer sense defallir en la prova que ens és proposada. Tinguem la mirada fixa en Jesús, el qui ens ha de guiar pel camí de la fe i el qui la porta a la plenitud... Així no us deixareu abatre, cansats i sense forces. Encara no heu hagut de resistir fins al punt de vessar la sang en la vostra lluita... (He 12,1-5)

2. Brases ardents, testimonis de la fe

La Bona Nova ha de ser proclamada en primer lloc, mitjançant el testimoniatge.

Suposem un cristià o un grup de cristians que, dins la comunitat humana on viuen, manifesten la seva capacitat de comprensió i d'acceptació, la seva comunió de vida i de destí amb els altres, la seva solidaritat en els esforços de tots en tot allò que hi ha de noble i de bo. Suposem, a més, que irradien de manera senzilla i espontània la seva fe en els valors que van més enllà dels valors corrents, i la seva esperança en quelcom que no es veu ni gosarien somiar. A través d'aquest testimoniatge sense paraules, aquests cristians fan que aquells que contemplen la seva vida es plantegin interrogants irresistibles: Per què són així? Per què viuen d'aquesta manera? Què és o qui és aquell que els inspira? Per què estan amb nosaltres? Doncs bé, aquest testimoniatge constitueix per si mateix una proclamació silenciosa, però també molt clara i eficaç, de la Bona Nova.

(Pau VI, Evangelii nuntiandi 21)

TESTIMONIS DE L'EXPERIÈNCIA DE DÉU

Feliç tu que has cregut; així saluda Isabel a Maria quan aquesta va a visitar-la. Aquesta expressió, en paraules de Joan Pau II, és com una clau que ens obre a la realitat íntima de Maria (Redemptoris Mater, 19).

Pelegrina de la fe. Maria recorre durant tota la seva vida un camí de llums i ombres, fins i tot sentint de vegades *una particular fatiga del cor, unida a una espècie de "nit de la fe"* —emprant una expressió de Sant Joan de la Creu— com un "vel" a través del qual cal apropar-se a l'Invisible i viure en intimitat amb el misteri (Redemptoris Mater, 17).

**Marcel·lí
Champagnat va ser
un home de fe**

Constitucions 81

Reconeixem que també Marcel·lí Champagnat va ser un *home de fe* (Constitucions maristes, 81). És a dir, experimenta Déu de tal manera que s'abandona confiadament en les seves mans, i així tota la seva vida s'omple de sentit i pau. Dir que el nostre fundador va ser un home de fe significa que la seva vida no es pot entendre sense aquest element fonamental.

Tant Maria com Champagnat, testimonis de l'experiència de Déu, ens donen la clau de les raons profundes que van moure els nostres màrtirs. *Aquests cristians fan que aquells que contemplen la seva vida es plantegin interrogants irresistibles: Per què són així? Per què viuen d'aquesta manera? Què és o qui és aquell que els inspira? Per què estan amb nosaltres?* (EN).

- Parlant en general del testimoniatge dels nostres germans, un antic alumne que els va conèixer afirmava: *Per tal d'aconseguir el martiri, van tenir virtuts extraordinàries. Reconec que hi hagué bastants Germans que a la primera ocasió van abandonar la vida religiosa i es van secularitzar. Però aquests es mantingueren fermes fins a l'últim moment en el seu estat religiós, i per això aconseguiren el martiri.*

Aquests cristians fan que aquells que contemplen la seva vida es plantegin interrogants irresistibles: Per què són així? Per què viuen d'aquesta manera? Què és o qui és aquell que els inspira? Per què estan amb nosaltres?

- El **G. Pablo Daniel**, de la comunitat de Mataró, que mor als 28 anys, és un jove entusiasta, dinàmic, piadós, i va causar un profund impacte en els seus alumnes, a causa de la seva preparació cultural, del seu treball, de la seva activitat pastoral, i sobretot per la qualitat de la seva vida. Els seus alumnes hi veien un forjador d'homes i de cristians autèntics. A la cel·la del vaixell-presó Argentina, on ha estat arrestat, hi ha uns altres cinc detinguts. Aquesta cel·la es transforma ràpidament en monestir: missa diària, meditació matutina, rosari complet, meditació i pregària de la nit; organitzen recessos i fins i tot cerimònies de Setmana Santa. El sacerdot assegurava la missa, però era el G. Pablo Daniel qui dirigia les pregàries i feia les homilies. Pel seu gran esperit de fe i el seu tacte per confortar i animar l'anomenaven l'"àngel consolador". Ràpidament esdevé el confident dels detinguts de les altres cabines desitjosos de deixar-se encomanar la fe del Germà.

- El **G. Crisanto** és l'encarregat de 25 aspirants a les Avellanes. Davant les amenaces, els joves són acollits per diferents famílies del poblet de Tartareu. Crisanto els visita i anima: *No puc separar-me dels joves que tinc sota la meva custòdia.* Citat pel Comitè revolucionari, es presenta sense recel. A la gent del poble els diu: *Si em maten serà per l'únic motiu de ser religiós marista i per complir amb el meu deure. Si així s'esdevé, em considero feliç! Com puc abandonar els meus estimats aspirants! Mentre visqui, i amb l'ajuda de Déu i de la Verge Santíssima, en tindrè cura.* En el moment de l'assassinat implora als seus botxins: *Per l'amor de Déu, no em mateu, deixeu-me tenir cura dels meus joves.* Crisanto és assassinat; els joves aconseguiren passar la frontera francesa. Segons testimonis presencials, el G. Crisanto va avançar cap al martiri somrient i tranquil, acomiadant-se de les persones més properes.

- El **G. Aquilino** era formador de novicis a les Avellanes. Amb altres 3 germans malalts els porten fins al frontó de la casa. Aquilino pren la paraula: *Com a home, us perdono; i com a catòlic, us ho agraeixo, ja que poseu en les meves mans la palma del martiri que qualsevol catòlic ha d'anhelar.* Tot seguit, els botxins li diuen: *Ara, gira't d'esquena!* El G. Aquilino respon: *No, de cara.* Els milicians van disparar i els quatre germans caigueren a terra.

- Un senyor que vivia prop del lloc d'execució del **G. Jorge Luis**, de la comunitat de Toledo, assegura que va sentir perfectament com perdonava de tot cor els qui participaven en el seu assassinat i que no els guardava cap rancor. El mateix es pot dir del **G. Benedicto Andrés**, el qual, abans de ser assassinat a Albocàsser (Castelló), parla amb els seus botxins: *Com a espanyol el perdono, com a religiós marista li agraeixo l'oportunitat que em dona del martiri i de donar glòria a Déu. Espero que, si en aquest món no hem estat germans, per tenir idees diferents, ho siguem al cel.*

TESTIMONIS DEL DO DE LA COMUNITAT

La comunitat és una gràcia de l'Esperit Sant. Reunits sense haver-nos escollit els uns als altres, ens acceptem mútuament com a do del Senyor (Constitucions, 63). Abans que tasca, la comunitat cristiana és un do meravellós, com recordava Dietrich Bonhoeffer: Aquesta gràcia de la comunitat, que l'aïllat considera com un privilegi inaudit, sovint és menyspreada i trepitjada per aquells que la reben diàriament... Per això, a qui li hagi estat concedit d'experimentar aquesta gràcia extraordinària de la vida comunitària, que lloï Déu de tot cor!; que, agenollat, li doni gràcies i confessi que és una gràcia, només gràcia!

La taula de La Valla ens recorda, encara avui, que el Pare Champagnat va fer de la comunitat dels primers deixebles una vertadera família. Convocats entorn de Maria, a imitació dels apòstols, reunits en l'Esperit Sant el dia de la Pentecosta, reconeixem que la nostra manera de viure la fe és en comunitat.

Do, tasca, però també **el camp d'aplicació més proper de l'amor universal a què ens hem compromès** (Constitucions, 23).

Impressiona veure la vivència comunitària i l'afecte mutu dels nostres màrtirs:

La taula de La Valla ens recorda, encara avui, que el Pare Champagnat va fer de la comunitat dels primers deixebles una vertadera família.

- En primer lloc, convé destacar els múltiples casos en què els germans de la comunitat van junts al martiri. Per exemple, la comunitat del juniorat de Vic (Barcelona), en la qual foren martiritzats els seus 4 membres, que comptaven entre 19 i 29 anys; o la comunitat de Torrelaguna (Madrid), amb 3 germans; o la comunitat de Chinchón (Madrid), on viuen no tan sols 3 germans, sinó també un laic que comparteix el martiri amb ells; o la comunitat de l'Acadèmia Nebrija, a València, formada per 4 germans i el Superior de la qual era el **G. Luis Damián**, d'origen francès, el qual, quan li van aconsellar que anés a parlar amb el cònsol francès, replicà: *I qui s'ocuparà dels meus germans?*; i així podríem posar l'exemple d'altres comunitats, com la de Toledo o Màlaga...

- Avui, que valorem de manera especial el caràcter internacional de l'Institut, resulta commovedor escoltar els relats sobre els germans francesos que van preferir compartir la sort dels seus germans, abans que retornar a França. El **G. Jean Marie** formava part de la comunitat de Toledo. Quan el cònsol francès va anar a visitar-lo i li va informar que havia iniciat tràmits per tal de treure'l de la presó i repatriar-lo, el Germà s'hi va oposar rotundament: *Això, mai! He estat vivint amb ells, amb ells vull morir.* De manera similar actuen el **G. Luis Damián**, de qui ja hem parlat, i el **G. Colombanus-Paul**, martiritzat amb un altre germà de la comunitat de Carrejo (Cantàbria).

- El **G. Guzmán**, director del col·legi de Màlaga, hauria pogut escapar. El cònsol d'Itàlia era amic seu. Li van proposar que es posés en contacte amb ell, però el Germà els va respondre: *El capità del vaixell ha de ser l'últim que se salvi. Mentre n'hi hagi un de sol en perill, jo m'hi quedaré de timoner.* A la presó, li diu a un capellà: *Hauria pogut fugir, però no he volgut abandonar els meus. Com a director, sempre he pensat que havia de seguir la mateixa sort que els altres, i no sortir de Màlaga sense ells.*

TESTIMONIS QUE VAN DONAR LA SEVA VIDA

No resulta fàcil trobar les raons per les quals els nostres màrtirs van ser assassinats, tenint en compte la complexitat del moment històric en què vivien. Però és extremament fàcil, en canvi, endevinar els motius pels quals van donar generosament la seva vida. Deixebles de Jesús, que havia dit: *Ningú no em pren la vida, sóc jo qui la dono lliurement* (Jn 10, 18), ells havien lliurat la seva vida molt abans que els fos arrabassada. La seva mort no va ser més que un acte de continuïtat amb una vida oferta generosament dia rere dia.

Direm als enemics més rancorosos: A la vostra capacitat per a infligir el sofriment opòsarem la nostra per a suportar-lo. A la vostra força física respondrem amb la fortalesa de les nostres ànimes. Feu el que vulgueu i us continuarem estimant; no cooperarem amb el mal, però tingueu la seguretat que us portarem fins al límit la nostra capacitat de sofrir. Un dia guanyarem la llibertat, però no serà només per a nosaltres... la nostra victòria serà una doble victòria. (Martin Luther King)

- Un dels que estaven presos amb els Germans màrtirs de Torrelaguna ens ha deixat aquesta informació: *Els Germans saben que feien camí cap al martiri. Van acceptar la prova amb gran fermesa, sense optimisme lleuger ni pessimisme estèril. Era més aviat un sant realisme el que els portava a acceptar el martiri. La seva valentia es va mantenir sense fissura; així els vaig veure marxar cap a la mort.*

- El **G. Aquilino** escriu a la seva germana: *Pel que fa a nosaltres, no et facis mala sang; les amenaces i insults contra els religiosos, les esglésies i els convents són freqüents, però no oblidis que estem a les mans de Déu i que depenem enterament d'Ell. Ell ens ha cridat, ens ha reunit, i Ell ens protegeix.*

- Davant el clima de violència que s'estava vivint, alguns Germans van abandonar la vida religiosa. El **G. Herminio Pascual**, de 24 anys, titubeja en el seguiment de la seva vocació. Assessorat i acompanyat pel **G. Felipe Neri**, el seu lliurament al Senyor s'enforteix. Un senyor que l'allotja a Chinchón troba per a ell un amagatall segur, però ell prefereix quedar-se amb els seus Germans i compartir la seva sort. Amb ells serà afusellat.

- El **G. Benedicto Andrés** està fent el servei militar i corre el rumor que ha deixat la vida religiosa. El seu cosí, el G. Jerónimo Emiliano, li escriu una carta dura. Benedicto respon: *Humanament parlant, tindria motius de sobres per a deixar-ho tot; però, gràcies a Déu, ni se m'acut la idea d'abandonar. No se m'oblida que he contret compromisos. Digue'ls, doncs, als interessats que el G. Benedicto segueix sent el G. Benedicto.*

Del **G. Pablo Daniel**, de la comunitat de Mataró, els testimonis insisteixen a destacar-ne el valor i l'audàcia. Als altres detinguts, declarava de manera immediata la seva identitat de religiós; feia el mateix amb els milicians i els jutges. Un dels jutges, admirat de la seva intel·ligència, es va avançar a pagar-li els estudis d'advocacia, però el G. Pablo estava profundament arrelat en la seva vocació marista. Un testimoni va declarar: *Sobretot, va ser un gran sembrador d'esperança cristiana.*

3. Brases i cendres

En llegir el testimoni dels nostres germans màrtirs, potser més d'una persona es preguntí com hauria actuat, en cas d'estar en el seu lloc. A propòsit d'això, Monsenyor Tonino Bello deia de si mateix, amb ironia: *Si ser cristià fos un delictes i jo fos portat davant un tribunal acusat d'aquest delictes, seria absolt per manca de proves.*

Quants de nosaltres podríem subscriure aquesta dura afirmació! Potser perquè formem part de l'*Església dorment*, expressió que vaig recollir no fa gaire en una revista, referint-se a aquesta part de l'Església formada per cristians que no viuen a fons la seva fe o que la tenen abandonada. La sang dels màrtirs interpel·la les nostres consciències. Què he fet jo amb el do de la fe? Què diuen les meves obres?

Arreu del món se sent una urgent necessitat de renovar l'Església, amb un retorn a allò que és essencial de l'evangeli. El Cardenal Martini expressava magníficament aquest desig –i una certa frustració– en una entrevista concedida poc abans de la seva mort: *el P. Karl Rahner emprava la imatge de les brases que s'amaguen sota les cendres. Veig a l'Església d'avui tantes cendres damunt de les brases, que sovint m'assalta un sentit d'impotència...*

L'arribada del Papa Francesc ha estat com una bufada d'aire fresc enmig d'aquest ambient d'impotència i frustració. Molts senten que és possible una nova primavera eclesial, com la que es va experimentar amb la celebració del Concili Vaticà II. De fet, el nom que va elegir com a Papa ens remet a l'experiència de *San Damiano: Francesc, veig i repara la meua casa que, com veus, està en ruïnes.*

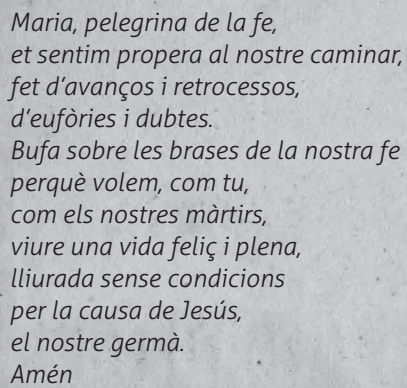
A Marcel·lí Champagnat li cremava aquest mateix desig de renovar l'Església, sota la inspiració de Maria. I es compromet a fer-ho, junt amb els seus companys maristes, deixant la seva signatura estampada a la *promesa de Fourvière*, als peus de la Verge negra.

Hereus de Champagnat, som invitats a participar plenament en aquest moviment de renovació personal i institucional, apartant les cendres que amenacen de sufocar les brases i impedeixen que donin escalf i s'encenguin. Tant de bo que el contacte amb les vides dels testimonis de la fe ens ajudi a **despertar i revifar les brases de la fe** que vam rebre en el nostre baptisme.

Hereus de
Champagnat, som
invitats a participar
plenament en
aquest moviment de
renovació personal
i institucional,
apartant les cendres
que amenacen de
sufocar les brases
i impedeixen que
donin escalf i
s'encenguin.

Els nostres màrtirs van pagar un alt preu per ser fidels als seus compromisos. També ells ens estimulen a *donar la nostra vida*, i a ser *testimonis de l'experiència de Déu* i del meravellós *do de la comunitat*. Humilment, discretament, farem la nostra aportació a modelar aquesta Església de rostre marià amb què somiem.

Que cadascú de nosaltres pugui dir, reprenent les paraules de Tonino Bello: *Pregueu per mi, de manera que si de veritat ser cristià fos un delictes, se'm trobi amb tantes evidències, que no hi hagi cap advocat disposat a defensar-me. I aleshores, finalment, compareixeré davant els jutges com a reu confés del delictes de seguir el Crist, amb tots els agreujants d'una reincidència genèrica i específica. Així obtindrè l'anhelada condemna. A mort. Millor dit, a vida.*

*Maria, pelegrina de la fe,
et sentim propera al nostre caminar,
fet d'avanços i retrocessos,
d'eufòries i dubtes.
Bufa sobre les brases de la nostra fe
perquè volem, com tu,
com els nostres màrtirs,
viure una vida feliç i plena,
lliurada sense condicions
per la causa de Jesús,
el nostre germà.
Amén*

En aquesta festa de Sant Marcel·lí Champagnat, en la memòria dels nostres 68 màrtirs, deixem que al nostre cor se senti el ressò de la pregunta que ells, amb la seva vida, ens adrecen: *Què has fet amb el do de la fe? Què diuen les teves obres?*

Fraternalment,

